22/03/2019

Θαύματα της Παναγίας της Νιαμονίτισσας: Ο χρυσοχόος – Η καμπάνα – Το ξύλο και το σκαμνί

/ Ορθόδοξες Προβολές

Ἡ μυροβόλος Χίος, ἡ «παιπαλόεσσα», κατὰ τὸν Ὅμηρο, γιὰ τὸ βραχῶδες καὶ ὀρεινὸ ἔδαφός της, ἐθεωρεῖτο ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους «ὡς μία τῶν Μακάρων νήσων» γιὰ τὰ φυσικά της πλεονεκτήματα

Αὐτὴ ἡ ὀνομασία θὰ τῆς ταιρίαζε μεταφορικὰ καὶ γιὰ τὴν εὐλάβεια τῶν κατοίκων της. Στὴν ἀρχαιότητα ἦταν γεμάτη ἀγάλματα καὶ εἰδωλολατρικοὺς ναούς. Ἀλλὰ καὶ στὴ χριστιανικὴ ἐποχὴ τὸ πλῆθος τῶν ἱερῶν ναῶν της κινεῖ τὴν περιέργεια κάθε ἐπισκέπτου. «Ἡ χιακὴ κοινωνία, σημειώνει ὁ Μ. Ἰουστινιάνης τὸ 1606, εἶναι εὐλαβέστατη, ἐνῶ ὁ κλῆρος της πολὺ πιὸ ἀξιόλογος ἀπὸ ἄλλων περιοχῶν». Ἔχει ἐπίσης νὰ ἐπιδείξει πολλοὺς ἁγίους καὶ πολλὰ μοναστήρια.

Λίγα χιλιόμετρα ἀπὸ τὴν πρωτεύουσα τοῦ νησιοῦ, στοὺς πρόποδες τοῦ Προβατείου ὄρους, προβάλλει τὸ πιὸ ἀξιόλογο μοναστήρι τῆς Χίου, ἡ παλαίφατη Νέα Μονή. Τὸ πατριαρχικὸ αὐτὸ σταυροπήνιο, μὲ τὰ βασιλικὰ χρυσόβουλα καὶ τὰ περίφημα ψηφιδωτά, εἶναι ὀχυρωμένο ἀπὸ φυσικὰ καὶ τεχνητὰ τείχη καὶ πύργους, τμήματα τῶν ὁποίων σώζονται μέχρι σήμερα.

Οἱ κτιριακὲς ἐργασίες τῆς μονῆς ἄρχισαν τὸ 1034 ἀπὸ τοὺς Χιῶτες ἀσκητὲς Νικήτα, Ἰωσὴφ καὶ Ἰωάννη. Πολύτιμο συμπαραστάτη στὴν προσπάθεια τοὺς αὐτὴ εἶχαν τὸν βυζαντινὸ αὐτοκράτορα Κωνσταντῖνο Θ΄ τὸν Μονομάχο.

Στὰ ἱστορικά της μονῆς εἶναι διάχυτη ἡ παράδοση γιὰ τὴ θαυμαστὴ εὕρεση τῆς Παναγίας Νιαμονίτισσας. Αὐτὴ τὴ θαυματουργὴ εἰκόνα ἀνακάλυψαν μέσα σὲ πυκνὸς δάσος οἱ τρεῖς κτήτορες, τριγυρισμένη ἀπὸ ἀδιαπέραστα βάτα καὶ χαμόκλαδα.

Ἡ θεία μορφὴ τῆς Θεοτόκου παριστάνεται σὲ μία ἰδιότυπη καὶ μοναδικὴ στάση: Κρατᾶ στὰ χέρια τὸ θεῖο Βρέφος, ἀλλὰ εἰκονίζεται ὄρθια, μὲ ἀνοιχτὴ τὴ μητρικὴ ἀγκαλιὰ καὶ τὰ πόδια σὲ στάση βηματισμοῦ.

Ἡ ἱερὴ εἰκόνα τῆς Νιαμονίτισσας σώζεται συχνὰ ἡ ἴδια θαυματουργικὰ ἀπὸ πυρκαγιές, ἀλλὰ καὶ σώζει ἀπὸ σφαγές, ἐπιδρομὲς καὶ λοιπὲς περιπέτειες, ποὺ δοκίμασε ἡ Νέα Μονὴ στὴν ἱστορικὴ διαδρομή της.

Ἡ Θαυματουργός εἰκών τῆς Παναγίας Νεαμονητίσσης:

Ὁ χρυσοχόος

Κάποτε οἱ μοναχοὶ ἀνέθεσαν σ᾽ ἕνα Χιώτη χρυσοχόο νὰ ἐπενδύσει μὲ χρυσὸ ἕνα μέρος τῆς ἱερῆς εἰκόνας, γιὰ νὰ τὴν προφυλάξουν ἀπὸ τὴ φθορά. Ὁ ἐκκλησιάρχης τὴν τοποθέτησε στὸν κυρίως ναό, καὶ ὁ τεχνίτης ἄρχισε τὴν ἐργασία του μὲ εὐλάβεια.

Ξαφνικὰ ἀκούει μία γλυκεία φωνὴ νὰ τοῦ λέει ψιθυριστά:

Ἐλαφρὰ χτύπα, ἐλαφρά» νἄχῃς τὴν εὐχή μου, γιατὶ ἡ εἰκόνα εἶναι παλαιά!

Σηκώνει τὰ μάτια ὁ χρυσοχόος καὶ βλέπει μία μεγαλόπρεπη γυναίκα μὲ ὁλόχρυση φορεσιά. Δὲν πρόλαβε νὰ τὴ ρωτήσει ποιὰ ἦταν, γιατὶ μπῆκε ἀμέσως στὸ ἱερὸ βῆμα ἀπὸ τὴ νότια πύλη. Τρέχει νὰ τὴν προφθάσει, ἀλλὰ Ἐκείνη εἶχε ἐξαφανιστεῖ. Μπαίνει στὸ ἱερό, καὶ τότε ἀναγνωρίζει στὴ μορφὴ τῆς πλατυτέρας τὴ γυναίκα, ποὺ πρὶν ἀπὸ λίγο τοῦ εἶχε φανερωθεῖ.

Ἡ καμπάνα.

Τὸ καμπαναριὸ τῆς Νέας Μονῆς μοιάζει μὲ τετράγωνο πύργο καὶ ὑψώνεται σχεδὸν τριώροφο μέχρι τὸν θόλο τοῦ καθολικοῦ. Εἶναι στεγασμένο μὲ μολύβι καὶ στολίζεται στὴν κορυφὴ μὲ ὡραῖο σιδερένιο σταυρό. Ἀρχικὰ εἶχε τέσσερις καμπάνες καὶ δυὸ πολυτελέστατα ρολόγια. Ὅλα ὅμως ἐξαφανίσθηκαν τὸ 1822 ἀπὸ τὶς ἀσιατικὲς ὀρδές.

Κάποτε μία ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες καμπάνες ράγισε. Οἱ μοναχοὶ τὴ φόρτωσαν σ᾽ ἕνα βενετσιάνικο πλοῖο καὶ τὴν ἔστειλαν στὴ Βενετία γιὰ νὰ τὴν ξαναχύσουν.

Τὸ πλοῖο ταξιδεύοντας χτυπήθηκε ἀπὸ ἕνα κουρσάρικο τῶν πειρατῶν τοῦ Βαρβαρόσσα καὶ κινδύνεψε νὰ βουλιάξει. Οἱ ναῦτες, στὴ δύσκολη ἐκείνη στιγμή, ἐπικαλέστηκαν τὴ βοήθεια τῆς Παναγίας Νιαμονίτισσας. Ὕστερα ἔσπασαν ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὴν καμπάνα, τὸ ἔβαλαν γιὰ μπάλα μέσα στὸ κανόνι καὶ χτύπησαν τὸ ἐχθρικὸ πλοῖο. Τὸ χτύπημα ἦταν καίριο καὶ τὸ πειρατικὸ βυθίστηκε.

Τὸ βενετσιάνικο καράβι συνέχισε τὸ ταξίδι κι ἔφθασε στὸν προορισμό του. Ὁ καπετάνιος, ἀπὸ εὐγνωμοσύνη γιὰ τὴ σωτηρία τους, ἐφτίαξε μὲ δικά του ἔξοδα τὴν καμπάνα καὶ τὴν πρόσφερε στὴν Παναγία. Λέγεται μάλιστα πὼς ἡ καμπάνα αὐτὴ ἦταν ἡ πιὸ μελωδικὴ ἀπ᾽ ὅλες.

Τὸ ξύλο καὶ τὸ σκοινί

Ἕνα χιώτικο καράβι, ταξιδεύοντας, συνάντησε μεγάλη θαλασσοταραχή. Ὁ καπετάνιος, μπροστὰ στὸν κίνδυνο, φώναξε μὲ τὴ θερμὴ νησιώτικη πίστη του:

– Παναγιά μου Νιαμονίτισσα, σῶσε μας! Καὶ σοῦ τάζω μία λαμπάδα τόσο ψηλή, ὅσο τὸ κατάρτι τοῦ πλοίου!

Δὲν πρόλαβε νὰ τελειώσει τὸν λόγο του, καὶ βλέπει πάνω στὴν ἀφρισμένη θάλασσα τὴν ἴδια τὴ Θεοτόκο, νὰ κρατᾶ στὸ χέρι ἕνα ξύλο κι ἕνα σκοινί. Ὕστερα βυθίστηκε στὸ κύμα.

Ἀμέσως ἡ τρικυμία κόπασε καὶ τὸ πλοῖο προσορμίστηκε σῶο στὸ λιμάνι. Ἐκεῖ, μὲ μεγάλη τους ἔκπληξη, ἀνακάλυψαν σία ὕφαλα τοῦ μία τρύπα. Ἡ τρύπα αὐτὴ ἦταν φραγμένη μ᾽ ἕνα κομμάτι ξύλο κι ἕνα κομμάτι σκοινί…

Τὸ θαῦμα τῆς Παναγίας ἦταν ὁλοφάνερο. Ἀμέσως ξεκίνησαν ὅλο τὸ πλήρωμα γεμάτοι εὐγνωμοσύνη γιὰ τὴ Νέα Μονή. Προσκύνησαν τὴ θαυματουργὴ εἰκόνα, πρόσφεραν τὸ τάμα τους, μία πελώρια λαμπάδα, κι ἄφησαν στὸν ἐξωνάρθηκα τὸ σωτήριο ξύλο καὶ τὸ σκοινί, τὰ ὁποῖα σώζονται ἐκεῖ μέχρι σήμερα.

Γιὰ τὴν ἴδια αἰτία, καθὼς λέγεται, ὑπάρχει στὸν ἔξω νάρθηκα κι ἕνα σφουγγάρι. Μὲ τὴ χάρη τῆς Νιαμονίτισσας τὸ σφουγγάρι αὐτὸ ἔφραξε τὴ σχισμὴ ἑνὸς ἱστιοφόρου πλοίου, ποὺ κινδύνευε νὰ κανταποντιστεῖ.

Τὸ μουλάρι

Τὸν 17ο αἰώνα, καθὼς σημειώνουν ξένοι περιηγητές, ἡ Νέα Μονὴ ἀριθμοῦσε 100 ἕως 150 μοναχούς, κι ἔμοιαζε μὲ μικρὴ πόλη. Ἀνάλογος ἦταν καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑποζυγίων γιὰ τὴ μεταφορὰ τῶν πολλῶν εἰσοδημάτων.

Κάποτε ἕνας προσκυνητὴς ἀπὸ τὴ Μυτιλήνη παρέδωσε στὸν βουρδουνάρη -ἐπιστάτη τῶν ζώων -τῆς Νέας Μονῆς ἕνα φορτίο λάδι γιὰ τὸ μοναστήρι. Ὁ βουρδουνάρης φόρτωσε ἕνα μουλάρι καὶ ξεκίνησε.

Ὅταν ἔφθασαν στὸ ἐκκλησάκι τοῦ ἁγίου Φανουρίου, σὲ μία κακοτοπιά, τὸ ζῶο παραπάτησε καὶ γκρεμίστηκε στὸ βάραθρο μέχρι τὸ ποτάμι. Ὁ βουρδουνάρης, βέβαιος πὼς σκοτώθηκε, δὲν ἀσχολήθηκε περισσότερο μαζί του. Διηγήθηκε ὅμως στοὺς μοναχοὺς τὸ θλιβερὸ ἐπεισόδιο.

Δὲν πέρασε πολλὴ ὥρα κι ἀκούστηκαν στὴν πύλη τῆς μονῆς χτυπήματα καὶ χλιμιντρίσματα. Τρέχει ὁ πορτάρης ν᾽ ἀνοίξει, καὶ ἄντικρυζει τὸ μουλάρι ποὺ εἶχε γκρεμιστεῖ. Τὸ πιὸ θαυμαστὸ ἦταν, πὼς εἶχε φορτωμένα στὴν πλάτη τὰ τουλούμια μὲ τὸ λάδι ἀκέραια. Ὁ πορτάρης τὸ ἔβαλε μέσα καὶ τὸ ξεφόρτωσε. Τότε ὅμως συνέβη τὸ ἐξῆς παράδοξο: Τὸ ζῶο ἔπεσε ἀμέσως στὴ γῆ νεκρό. Εἶχε πιὰ ἐκπληρώσει τὴν ἀποστολή του.

Ἡ εὐλαβὴς δωρήτρια. Κάποια εὐλαβὴς χιώτισα, ἀπὸ τὸ χωριὸ Καλιμασσιά, ἀφιέρωσε ὅλη τὴν περιουσία της στὴ Νέα Μονή. Κάποτε ὅμως ἀρρώστησε καὶ βρέθηκε σὲ μεγάλη οἰκονομικὴ ἀνάγκη. Τότε οἱ συγγενεῖς της, ἀντὶ νὰ τὴ βοηθήσουν, τὴν ἐγκατέλειψαν καὶ τὴν πίκραιναν μὲ λόγια σκληρά:

«Ἂς ἔρθει, τῆς ἔλεγαν, νὰ σὲ κοιτάξει ἡ Νέα Μονή, ἀφοῦ τῆς ἔγραψες τὴν περιουσία σου.

Ἐκείνη δὲν ἔπαυε νὰ προσεύχεται θερμὰ στὴν Παναγία ζητώντας τὴ βοήθειά της.

Κι ἕνα βράδυ, μέσα στὸν πόνο καὶ τὴν ἀπελπισία της, βλέπει στὸν ὕπνο τῆς μία γυναίκα. Ἡ γυναίκα αὐτὴ τὴν πλησίασε, τὴν παρηγόρησε καὶ μεταξὺ τῶν ἄλλων τῆς εἶπε:

– Μὴ φοβᾶσαι. Ἡ ἀσθένειά σου θεραπεύτηκε. Πάρε αὐτὸ τὸ φλουρὶ καὶ θὰ φροντίζω ἐγὼ γιὰ σένα.

– Ποιὰ εἶσαι; ρώτησε ἡ ἄρρωστη.

– Εἶμαι ἡ Νέα Μονή.

Μὲ τὰ λόγια αὐτὰ ξύπνησε ἡ γυναίκα θεραπευμένη, κρατώντας στὸ δεξί της χέρι τὸ φλουρί. Πῆγε στὸ μοναστήρι, διηγήθηκε τ᾽ ὄνειρό της στὸν ἡγούμενο Ἄνθιμο καὶ τοῦ παρέδωσε τὸ φλουρί, ποὺ τῆς εἶχε χαρίσει ἡ Παναγία.

Θαυμαστά γεγονότα.

Ὅταν τὸ μοναστήρι μετατράπηκε σὲ γυναικεῖο, οἱ μοναχὲς ἔζησαν ὁρισμένα θαυμαστὰ γεγονότα:

Τὸ 1959, τὰ μεσάνυχτα τῆς 4ης Ἀπριλίου, χτύπησαν χαρμόσυνα οἱ καμπάνες. Χτυποῦσαν μόνες τους, ἐνῶ συγχρόνως ἔβγαινε ἀπὸ τὴν ἐκκλησία μία ἐκτυφλωτικὴ λάμψη.

Ἀρκετὲς φορὲς κινοῦνται μόνα τους τὰ καντήλια μπροστὰ στὴ θαυματουργὴ εἰκόνα, καὶ συχνά, ἐνῶ οἱ μοναχὲς ψάλλουν στὸ ἀναλόγιο, ἀκούγονται βήματα στὸ ἱερό, δυνατοὶ θόρυβοι καὶ γλυκύτατες ψαλμωδίες. ἀκούγονται κυρίως ὅταν ψάλλεται ἡ Θ΄ ὠδή, τὸ «Ἄξιόν ἐστι» καὶ οἱ χαιρετισμοὶ τῆς Παναγίας.

Μὲ τὰ θαυμαστὰ αὐτὰ σημεῖα ἡ Νιαμονίτισσα κάνει αἰσθητὴ τὴν παρουσία τῆς στὸ μοναστήρι καὶ μεταδίδει χαρὰ καὶ παρηγοριὰ στὴ μοναστικὴ ἀδελφότητα.

ΠΗΓΗ: Ἐμφανίσεις καὶ θαύματα τῆς Παναγίας (ἔκδοση τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παρακλήτου)